

**Tento materiál byl vytvořen v rámci projektu Operačního programu
Vzdělávání pro konkurenceschopnost.**

Projekt MŠMT ČR	EU PENÍZE ŠKOLÁM
Číslo projektu	CZ.1.07/1.4.00/21.2146
Název projektu školy	Inovace ve vzdělávání na naší škole ZŠ Studánka
Klíčová aktivita III/2	Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

Sada č. I

Identifikátor DUM: VY_32_INOVACE_SADA I_ČJ , DUM 6

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor: Český jazyk

Název:	Vedlejší věta doplňková
Autor:	Mgr. Lenka Friedrichová
Stručná anotace:	Učí rozeznávat významové vztahy v jednoduchém souvětí
Metodické zhodnocení:	Poskytuje různé formy práce pro žáky za účelem pochopení a procvičení probíraného učiva - odučeno dne 17. 5. 2011 v 7.A

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Vedlejší věta doplňková

Doplněk může být také vyjádřen vedlejší větou *doplňkovou*. Ta stejně jako doplněk rozvíjí sloveso (z řídící věty) a též jméno (podstatné nebo zájmeno) ve funkci předmětu (někdy podmětu).

Užívané spojky – jak, jako, kterak

Otázky k rozlišení druhu vět – Jak? Kterak?

Věta doplňková nejčastěji následuje po slovesech **smyslového vnímání** (ve větě řídící), např. „slyšet, pozorovat, cítit, vidět“ apod.

Příklad: Slyšel jsem dědu **dupat** po schodech. – dupat = doplněk
Slyšel dědu, **jak dupe po schodech**. – jak dupe = v. v. doplňková

Věta doplňková se dá jednoduchým přesunutím předmětu do vedlejší věty **změnit na větu předmětnou**.

Např.: Pozoroval bratra, jak jezdí na kole. ... jak jezdí.... je v.v. **doplňková**

Pozoroval, jak bratr jezdí na kole. ... jak bratr je v.v. **předmětná**

Procvičování

Změň věty doplňkové na věty předmětné:

Viděli jsme lišku, jak rychle přeběhla přes cestu.

.....

Zahlédl jsem Janu, jak zacházela do domu.

.....

Slyšel Honzu, jak na něj volá.

.....

Sledovali jsme Mirka, jak hází oštěpem.

.....

Pozorovali jsme kočku, jak chytá na zahradě myš.

.....

Mezi věty doplňkové a předmětné se „**vloudily**“ věty vedlejší **jiného druhu** (ale všechny stejného druhu) – zjisti, jakého.

Úkol: Podtrhni vždy vedl. v. a napiš nad ni, jakého je druhu

Anička nám ukazovala krásné vánoční ozdoby, které zdělila po své praradě.

Film, který právě promítají, nás velmi zaujal.

Slyšeli jsme, jak děda ťuká na okno.

Zaslechli jsme babičku, jak na dvorku sype zrní slepicím.

Neznal kluka, který na něj stále volal.

Cítil jsem zápach, který vycházel ze stáje.

Test k procvičení

Vedlejší věta doplňková vyjadřuje.....věty řídící.

Věta doplňková závisí navěty řídící a zároveň na

.....věty řídící.

Věta doplňková následuje zpravidla po slovesech

Věty doplňkové bývají uvozeny spojkami.....

Doplň správně i/y:

Dívky se vrátil- sam-.

Děti se vrátil- z kina osamocen-.

Hoši se ze sportovního kurzu vrátil- živ- a zdrav-.

Dotazníky se vrátil- nevyplněn-.

Získané vědomosti byl- plně využit-.

Lístky květin byl- až do posledního otrhán-.

Vědomosti jsme nab-l- brzy a byl- jsme jimi přímo nab-t-.

Protože dívky startoval- až poslední, b-l- na tom opravdu velmi b-t-.

ŘEŠENÍ

Viděli jsme, jak liška přeběhla přes cestu.
Zahlédl jsem, jak Jana zacházela do domu.
Slyšel jsem, jak na něj Honza volá.
Pozorovali jsme, jak kočka chytá na zahradě myš.

....., které zdělila po své pratetě. – přívlastková
....., který právě promítají. – přívlastková
....., jak děda ťuká na okno. – předmětná
....., jak na dvorku sype zrní slepicím. – doplňková
....., který na něj stále volal. – přívlastková
....., který vycházel ze stáje. –přívlastková

odpovědi z testu

doplňk
slovese podstatném jméně nebo zájmeně
smyslového vnímání
jak, jako, kterak

doplnění i/y

....vrátily samy.
...vrátily osamoceny.
...vrátili živi a zdraví.
...vrátily nevyplněny.
...byly využity.
...byly otrhány.
...nabyli brzy a byli jimi nabiti.
...startovaly poslední, byly na tom bity.

V každé větě byly použity doplňky, dokážeš je najít?

Použité zdroje:

STYBLÍK, Vlastimil a kol. *Český jazyk pro 7. ročník základní školy a pro odpovídající ročník víceletých gymnázií*. 2.vyd. Praha: SPN, 2004. ISBN 80-7235-103- 6, s. 124-125

KRAUSOVÁ, Zdeňka, TERŠOVÁ Renata. *Český jazyk 7 učebnice pro základní školy a víceletá gymnázia*.1.vyd. Plzeň: Nakladatelství Fraus, 2004. ISBN 80-7238-320-5, s. 91

KRAUSOVÁ, Zdeňka, TERŠOVÁ Renata. *Český jazyk 7 pracovní sešit s přehledem učiva pro základní školy a víceletá gymnázia*.1.vyd. Plzeň: Nakladatelství Fraus, 2004. ISBN 80-7238-321-3, s. 42